

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут права

4587 Методичні вказівки

до проведення практичних занять і самостійної роботи
з дисципліни **«Кримінологія»**
для студентів спеціальності 081 *«Право»*
освітнього ступеня «бакалавр»
усіх форм навчання

Суми
Сумський державний університет
2019

Методичні вказівки до проведення практичних занять і самостійної роботи з дисципліни «Кримінологія» / укладач К. Д. Янішевська. – Суми : Сумський державний університет, 2019. – 70 с.

Кафедра кримінально-правових дисциплін та судочинства
ННП

Вступ	4
Тема 1. Вступ до кримінології: поняття, предмет, методи та історія.....	7
Тема 2. Злочинність: поняття, характеристики й показники. Кримінологічна характеристика злочинності в Україні та світі ..	8
Тема 3. Кримінологічні пояснення злочинності. Сучасні фактори злочинності в Україні	10
Тема 4. Детермінація злочинності.....	11
Тема 5. Особи, які вчинили злочини: кримінологічна характеристика, типологія, особливості	12
Тема 6. Індивідуальна злочинна поведінка, її причини та механізм	13
Тема 7. Кримінологічна віктимологія.....	14
Тема 8. Запобігання злочинності	15
Тема 9. Методика кримінологічних досліджень. Кримінологічне планування й прогнозування	16
Тема 10. Кримінологічна характеристика та протидія насильницькій злочинності	17
Тема 11. Кримінологічна характеристика й запобігання корисливій злочинності	19
Тема 12. Кримінологічна характеристика й запобігання рецидивній і професійній злочинності	19
Тема 13. Кримінологічна характеристика й протидія організованій та корупційній злочинності	20
Тема 14. Кримінологічна характеристика й запобігання злочинності неповнолітніх	20

Тема 15. Кримінологічна характеристика та запобігання жіночій злочинності	20
Тема 16. Кримінологічна характеристика й запобігання злочинності у сфері обігу наркотиків	20
Тема 17. Кримінологічна характеристика та запобігання кіберзлочинності	20
Приклади тестових завдань модульного контролю	20
Орієнтовні питання підсумкового контролю (іспиту) з навчальної дисципліни	34
Список рекомендованої літератури	40

Вступ

Навчальна дисципліна «Кримінологія» – курс, що є частиною фахової підготовки бакалаврів зі спеціальності 081 «Право». Вона допоможе студентам одержати теоретичні й практичні знання щодо причин та умов виникнення злочинності, особи злочинця, запобігання злочинності тощо.

Метою курсу є формування в студентів рівня знань, умінь і навичок, що дають можливість фахівцеві освітнього рівня «бакалавр» застосовувати свої професійні здібності на посадах, передбачених Державним класифікатором професій, зокрема співробітника поліції й прикордонної служби, спеціаліста служби з виконання кримінальних покарань і пробації, виконання вироків суду в кримінальних справах, на інших посадах. Освоєння навчальної програми дисципліни дозволяє виконувати посадові виробничі функції й типові завдання правозастосовної діяльності та запобігання кримінальним правопорушенням.

Вивчення курсу сприяє формуванню глибоких теоретичних знань у студентів із питань запобігання злочинності, здобуванню практичних навичок, використанню набутих теоретичних знань у правозастосовній і правоохоронній діяльності.

Навчання з дисципліни проходить у формі лекцій, практичних занять та самостійної роботи. Відповідна робоча навчальна програма передбачає проведення 16 лекцій і 8 практичних занять.

Практичні заняття – одна з основних форм навчання, спрямована на формування в студента практичних навичок застосування теоретичних знань і чинного законодавства для виконання практичних завдань.

На практичних заняттях викладач ініціює обговорення попередньо визначених питань. Робота також передбачає доповіді за попередньо підготовленими рефератами. Викладач оцінює виступи студентів, їх активність у дискусії, рівень знань та вміння формулювати й обстоювати свою позицію тощо. На практичних заняттях викладач також організує виконання практичних (розрахування показників злочинності, вирішення ситуативних завдань, складання проектів планів і розроблення профілактичних заходів тощо) та тестових завдань, до яких студенти повинні завчасно підготуватися.

Успіхи студента з навчальної дисципліни визначають за допомогою контрольних заходів згідно з навчальним планом, з обов'язковим зарахуванням підсумкових оцінок за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), 100-бальною та ECTS. Контрольні заходи передбачають поточний і підсумковий контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання рівня знань під час практичних занять та якості виконання самостійної роботи. Поточний контроль знань студентів на практичних заняттях викладач здійснює опитуванням із навчальних питань теми. Під час поточного контролю на практичних заняттях, перевіряння тестових завдань і проведення підсумкового контролю враховують: рівень знань студента; самостійність та повноту відповіді; грамотність, логічність і послідовність викладу; вміння узагальнювати знання, давати точні формулювання, правильно користуватися понятійним апаратом, виконувати практичні завдання.

Також під час відповідання студентів враховують доречність застосування Законів України та інших нормативно-правових документів для виконання практичних і ситуаційних завдань.

Під час самостійної роботи студенти готують реферати або тези доповіді.

Підсумковою формою контролю є додатковий семестровий контроль. Його мета – перевірити рівень засвоєння теоретичних знань, уміння застосовувати здобуті знання для виконання конкретних професійних завдань, а також самостійно працювати з науковою й навчальною літературою.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

1) знати: предмет, методологію, основні теорії пояснення злочинності, механізм індивідуальної злочинної поведінки, віктимологію, особу злочинця; сучасний стан злочинності в Україні, систему суб'єктів протидії злочинності, тенденції злочинності й фактори, що їх обумовлюють; кримінологічну характеристику окремих груп злочинів, а також спеціальні засоби їх запобігання; актуальні науково-практичні проблеми кримінології;

2) уміти: проводити комплексний аналіз нормативно-правових актів щодо запобігання злочинності, стану та факторів злочинності, конкретної криміногенної ситуації, організування й безпосереднього реалізування заходів профілактики злочинів; проводити кримінологічне дослідження, а також здійснювати інші окремі види кримінологічної діяльності.

Тема 1. Вступ до кримінології: поняття, предмет, методи та історія

План

1. Поняття кримінології та її предмета. Завдання кримінології на сучасному етапі.
2. Система кримінологічної науки.
3. Методологія кримінологічної науки.
4. Історія виникнення й розвитку кримінології як самостійної науки.

Завдання

1. Охарактеризуйте основні напрями боротьби зі злочинністю. Поясніть їх суть і завдання.
2. Які проблеми належать до головного предмета кримінології?
3. Як співвідноситься кримінологія з юридичними науками, іншими галузями знань про суспільство й законодавством?
4. Якими є поняття та значення системи кримінологічної науки?
5. Охарактеризуйте основні етапи становлення й розвитку кримінології.
6. Назвіть учених – представників класичного напрямку розвитку кримінології.
7. Хто вперше у своїх дослідженнях звернув увагу на особу злочинця?
8. Ознайомтеся детальніше з однією із соціологічних теорій. Розкрийте її основний зміст. Які емпіричні дослідження її підтверджують?

9. Праці яких українських кримінологів вам відомі? Назвіть основні положення їх робіт.

10. Охарактеризуйте розвиток сучасної кримінології у світі.

11. Що таке методологія науки й кримінологічної науки зокрема?

12. Охарактеризуйте статистичні та конкретно-соціологічні методи (масові опитування, спостереження, вивчення документів, експертні оцінювання), використовувані в кримінології для збирання й оброблення зібраних даних про будь-яке явище кримінологічної властивості?

13. Для чого в кримінології застосовують психологічні методи?

14. У чому полягають можливість і необхідність використання в кримінології математичних методів?

15. Назвіть сім етапів кримінологічних досліджень, здійснюваних відповідно до розроблених раніше науково-прикладних процедур, та оцініть кожний із них.

Теми рефератів

1. Поняття й предмет кримінології.
2. Система кримінології як науки.
3. Методологічні основи української кримінології.
4. Місце кримінології в системі наук, її співвідношення з іншими галузями знань.
5. Теоретичне та практичне значення кримінології, використання кримінологічних знань у правоохоронній діяльності.
6. Практичне значення кримінології в протидії злочинності й вплив кримінології на формування професійних якостей юриста.

7. Історія розвитку кримінології, її сучасний стан в Україні.
8. Вплив зарубіжної кримінології на стан сучасної вітчизняної кримінології та практику протидії злочинності.
9. Взаємозв'язок кримінології з кримінальним правом.
10. Взаємозв'язок кримінології з адміністративним правом.
11. Взаємозв'язок кримінології з криміналістикою.

Тема 2. Злочинність: поняття, характеристики й показники. Кримінологічна характеристика злочинності в Україні та світі.

План

1. Визначення злочинності в кримінологічній науці та її ознаки.
2. Функції злочинності.
3. Показники злочинності: поняття й система.
4. Статистичний аналіз злочинності в Україні: стан, динаміка, структура, географічні закономірності її розповсюдження.
5. Латентна злочинність.

Завдання

1. Дайте визначення поняття злочинності.
2. Охарактеризуйте основні проблеми визначення злочинності в кримінологічній науці.
3. Охарактеризуйте кількісно-якісні показники злочинності (рівень, структуру, динаміку).
4. Які чотири різновиди в структурі латентної злочинності виділяють залежно від механізму їх утворення?

5. Назвіть методи й прийоми виявлення латентної злочинності. У чому вони полягають?

Практичне завдання

Населення Л. області становить 7,5 млн. осіб, із них осіб, які не досягли 14-річного віку, – 1 900 тис. Упродовж року на території цієї області зареєстровано 3 850 злочинів, вчинених 3 010 злочинцями.

У сусідній М. області проживають 4,5 млн. осіб, із яких молодші 14 років – 300 тис. За такий самий час у М. області 1 300 злочинців скоїли 1 180 злочинів.

Визначте коефіцієнти злочинної інтенсивності й злочинної активності в цих двох областях у розрахунку на 10 тис. і 100 тис. осіб населення. Охарактеризуйте рівні злочинності в Л. та М. областях.

Теми рефератів

1. Злочинність як вид девіантної поведінки.
2. Ознаки злочинності.
3. Розуміння злочинності як соціального явища.
4. Показники (характеристики) злочинності.
5. Коефіцієнти злочинності.
6. Динаміка злочинності як її кількісна характеристика.
7. Методи визначення темпів руху злочинності й змін динаміки злочинності в Україні.
8. Структура злочинності й її основні показники.
9. «Географія» злочинності й територіальні (регіональні) особливості злочинності в Україні.
10. «Ціна» злочинності, її складові та проблема вимірювання.
11. Латентна злочинність.
12. Фактори, що сприяють латентності злочинності.
13. Методи вимірювання латентності злочинності.

14. Загальна характеристика й основні показники злочинності в Україні на сучасному етапі.

15. Злочинність в Україні та країнах ЄС: порівняльний аналіз.

Тема 3. Кримінологічні пояснення злочинності. Сучасні фактори злочинності в Україні

План

1. Характеристика класичної школи кримінального права в поясненні злочинності.

2. Характеристика та основні положення біологічних концепцій причин злочинності.

3. Психологічні й психіатричні концепції пояснення злочинності, їх суть та основні положення.

4. Інші концепції причин злочинності.

Завдання

1. Охарактеризуйте концепцію «класичної школи» причин злочинності.

2. Назвіть основних представників біологічних концепцій.

3. Поясніть теорію природженого злочинця.

4. Розкрийте суть психологічної концепції причин злочинності.

5. Що передбачає Теорія аномії?

Теми рефератів

1. Концепція «класичної школи» причин злочинності (Ч. Бекарія, І. Бентам).

2. Біологічний напрямок в теорії етіології злочинності (Ч. Ломброзо, Р. Гарофало, Е. Феррі, Д. д. Тулліо, Р. Джефері, Е. Кречмер, В. Зауер, Е. Хутон, У. Шелдон).

3. Теорія природженого злочинця.

4. Фрейдизм і теорія причин злочинності.

5. Теорія конституціональної схильності.

6. Теорія небезпечного стану.
7. Клінічний напрям у кримінології.
8. Загальна характеристика соціологічних підходів до визначення причин злочинності.
9. Теорія множинності факторів (А. Кетле).
10. Теорія диференційного зв'язку (Е. Сатерленд, Д. Крессі) та інші інтеракціоністські теорії (Ф. Таннебаум, Г. Беккер, Д. Китсус, К. Еріксон).
11. Концепція стигматизації (Г. Бекер) і рецидивна злочинність.
12. Марксистський підхід до визначення причин та умов злочинності. Критична кримінологія.
13. Теорія «конфлікту» (У. Чембліс, Е. Волд, Д. Дарендорф).
14. Теорія конфлікту культур і конфлікти та злочини на підґрунті ненависті.
15. Теорія аномії (Е. Дюркгейм, Р. Мертон) і тенденція злочинності в Україні.

Тема 4. Детермінація злочинності

План

1. Причинність у кримінології й кримінальному праві.
2. Причинно-наслідкові комплекси та криміногенні фактори злочинності.
3. Співвідношення детермінант злочинності й детермінант конкретного злочину.
4. Фактори детермінації злочинності на сучасному етапі розвитку держави.
5. Соціальна несправедливість і злочинність.
6. Фонові явища й злочинність.

Завдання

1. Розкрийте поняття детермінізму та детермінації в кримінології
2. Що таке причинно-наслідковий зв'язок між явищами?
3. Класифікуйте детермінанти злочинності за рівнем функціонування
4. Класифікуйте детермінанти злочинності за природою виникнення.
5. Класифікуйте детермінанти злочинності за сферою дії.
6. Які причини й умови злочинності в Україні на сучасному етапі?
7. Назвіть економічні фактори сучасної злочинності в Україні.
8. Назвіть політичні фактори сучасної злочинності в Україні.
9. Назвіть правові фактори сучасної злочинності в Україні.
10. Як відрізняються фактори злочинності в різних країнах?
11. Як відрізняються фактори злочинності в різні історичні періоди?
12. Які фактори злочинності загальні для всіх країн і всіх історичних періодів?

Теми рефератів

1. Причинність у кримінології й кримінальному праві.
2. Співвідношення детермінант злочинності і детермінант конкретного злочину.
3. Соціальна сутність детермінант злочинності.
4. Поняття причин та умов злочинності, їх співвідношення.
5. Соціальна несправедливість і злочинність
6. Алкоголізм, наркоманія та злочинність.
7. Проституція й злочинність.
8. Маргіналізація та злочинність.
9. Міграція населення й злочинність.
10. Урбанізація та злочинність.

11. Криміногенний вплив засобів масової інформації.
12. Зворотній вплив злочинності на криміногенні фактори.
13. Політична нестабільність і злочинність.
14. Моральний стан суспільства та злочинність.
15. Недосконалість законотворчої практики як фактор детермінації злочинності.

Практичне завдання

Водій Мамай повертався ввечері з роботи додому. Його автомобіль зупинив громадянин Троян і попросив відвезти до вокзалу. По дорозі він неодноразово закликав Мамаю їхати швидше, тому що запізнювався на потяг, та обіцяв добре «віддячити». Під час виїжджання з провулку на вулицю з інтенсивним рухом Мамай різко загальмував: на дорогу з будинку школи вибігла дівчинка. Через ожеледицю автомобіль занесло вліво - на смугу зустрічного руху, де сталося зіткнення з автомобілем, що їхав назустріч, унаслідок чого заподіяна тяжка шкода здоров'ю громадянина Трояна й водія зустрічного автомобіля. Дівчинка не постраждала. Працівники патрульної поліції встановили, що автомобіль Мамаю зіткнувся із зустрічним автомобілем за знаком «Обережно, діти!». Швидкість його руху була 70 км/год, а водія зустрічного автомобіля – 40 км/год. Мамай пояснив, що дорожнього знака не бачив через туман. Винним себе не визнав, вважаючи, що був змушений різко загальмувати, рятуючи дівчинку. Незначне перевищення швидкості, на його думку, не є причиною аварії. За матеріалами справи було встановлено, що Мамай пропрацював таксистом більше ніж 15 років, неодноразово захоплювався за високі показники в роботі. До кримінальної відповідальності не притягувався. Фактів появи Мамаю в стані сп'яніння в робочий час встановлено не було.

Визначте причини й умови, що сприяли вчиненню цього злочину.

Тема 5. Особи, які вчинили злочини: кримінологічна характеристика, типологія, особливості

План

1. Кримінологічна характеристика осіб, які вчинили злочини.
2. Особистість особи, яка вчинила злочин: проблеми визначення в кримінологічній науці.
3. Структура особистості особи, яка вчинила злочин.
4. Типологія та класифікація осіб, які вчинили злочини, їх практичне значення.

Завдання

1. Назвіть кримінологічні особливості особи злочинця.
2. Розкрийте суть вчення про особу злочинця.
3. Знайдіть співвідношення соціального й біологічного в особі злочинця.
4. Розкрийте поняття та структуру особистості злочинця.
5. Наведіть кримінологічну класифікацію й типологію злочинців.

Теми рефератів

1. Поняття особистості злочинця. Особистість злочинця та суміжні поняття.
2. Криміногенна особистість.
3. Структура особистості злочинця.
4. Соціально-рольові характеристики особистості злочинця.
5. Кримінально-правові характеристики особистості злочинця.
6. Соціально-демографічні характеристики злочинця та їх вплив на кримінальну поведінку.
7. Сімейно-побутова характеристика особистості злочинця (соціальні ролі й функції).
8. Антисуспільна спрямованість особистості злочинця.

9. Фізіологічні особливості особистості злочинця.
10. Психіатричні особливості особистості злочинця.
11. Генетика й особистість злочинця.
12. Психічні аномалії та особистість злочинця.
13. Класифікація злочинців за ступенем суспільної небезпеки.
14. Класифікація злочинців за мотивацією злочинної поведінки.
15. Класифікація злочинців за спрямованістю злочинних намірів.
16. Засоби одержання інформації про особу злочинця та її використання органами Національної поліції в діяльності з попередження злочинності.

Практичне завдання

Ознайомтеся з наведеними фабулами кримінальних справ. Використовуючи кримінологічну типологію, обґрунтуйте тип особи злочинця.

Завдання 1

Повертаючись додому о 23:00, громадянин Кіяшко виявив на узбіччі дороги п'яного Павленка, який спав. Кіяшко витяг у нього з кишені гроші, мобільний телефон, і намагався зняти годинник, але був затриманим працівниками Національної поліції. Громадянин Кіяшко раніше не судимий, за місцем роботи й мешкання характеризувався позитивно.

Завдання 2

Громадянин Клименко вбив свою товариша, труп розчленив, склав у валізу та вийшов з дому, але на вулиці його затримали працівники поліції. Слідством було встановлено, що він неодноразово судимий за хуліганство, насильницький грабіж і розбій. Свого часу суд визнав його особливо небезпечним рецидивістом.

Завдання 3

Колишній спортсмен дзюдоїст громадянин Кріпкий, побачивши, що на вулиці двоє хлопців пристають до дівчини, зробив їм зауваження, на що останні відповіли нецензурною лайкою й своїх дій не припинили. Тоді він ударив одного з них в обличчя, той упав і вдарився головою об стіну будинку. На другий день у лікарні від одержаних тяжких тілесних ушкоджень він помер. Громадянин Кріпкий за місцем роботи й у побуті характеризувався позитивно, ніяких порушень громадського порядку не допускав і до відповідальності не притягався.

Завдання 4

Неповнолітній Савченко вчинив злочин, передбачений ч. 1 ст. 185 КК України, за що йому було призначено два роки позбавлення волі, від відбування яких його звільнено згідно зі ст. 75 КК України. Упродовж випробувального терміну Савченко знову вчинив крадіжку, за яку був засудженим до одного року й шести місяців позбавлення волі.

Тема 6. Індивідуальна злочинна поведінка, її причини та механізм

План

1. Мотивація злочинної поведінки, її складові.
2. Особливості й класифікація причин та умов конкретного злочину.
3. Умови несприятливого формування особистості.
4. Ситуація вчинення злочину та її кримінологічне значення.
5. Механізм злочинної поведінки: поняття й стадії.
6. Кримінальна мотивація та її складові.

Завдання

1. Назвіть причини й умови окремого злочину.
2. Визначіть поняття та елементи механізму індивідуальної злочинної поведінки.
3. Дайте визначення конкретної життєвої ситуації. Яка її роль в індивідуальній злочинній поведінці?
4. Що таке віктимологія?
5. Визначте роль потерпілого у створенні криміногенної ситуації.
6. Дайте визначення мотиву й мотивації злочину.
7. Що таке мотивація умисної злочинної діяльності?
8. Що таке мотивація імпульсивного злочину?
9. У чому проявляється мотивація звичного злочину?

Теми рефератів

1. Співвідношення причин та умов індивідуальної злочинної поведінки з факторами детермінації злочинності.
2. Обставини, що впливають на формування негативної спрямованості особи.
3. Роль біологічних факторів і природного середовища в генезисі індивідуальної злочинної поведінки.
4. Поняття механізму злочинної поведінки.
5. Роль і значення потреб у механізмі злочинної поведінки.
6. Роль та значення інтересів у механізмі злочинної поведінки.
7. Криміногенна орієнтація й кримінальна мотивація.
8. Кримінальна мотивація: загальна характеристика та складові.
9. Місце й роль антисуспільної настанови в механізмі злочинної поведінки.
10. Прийняття рішення та його роль у механізмі злочинної поведінки.
11. Мотиви злочинів.
12. Роль конкретної життєвої ситуації у вчиненні злочину.

13. Класифікація конкретних життєвих ситуацій.
14. Типові обставини, що сприяють вчиненню злочинів.
15. Виявлення й процесуальне закріплення причин та умов злочинів на попередньому слідстві й у суді. Їх значення для попередження злочинів.

Тема 7. Кримінологічна віктимологія

План

1. Поняття кримінологічної віктимології.
2. Кримінологічна характеристика жертви злочину. Роль жертви в механізмі злочинного прояву.
3. Поняття й ознаки віктимності. Рівні та види віктимності.
4. Поняття й ознаки кримінологічної віктимізації
5. Детермінація віктимної поведінки. Рівні детермінант віктимної поведінки.
6. Механізм індивідуальної віктимної поведінки та його елементи.
7. Віктимологічна профілактика злочинів.

Завдання

1. Кримінологічна характеристика жертви злочину.
2. Співвідношення поняття жертви злочину із суміжними юридичними поняттями.
3. Системно-структурний аналіз віктимізації.
4. Залежність віктимізації від різних складів злочинів і типів жертв.
5. Рівні детермінант віктимної поведінки.
6. Мотивація індивідуальної віктимної поведінки.
7. Віктимологічна профілактика злочинності.
8. Значущість віктимологічних досліджень у профілактиці злочинів.

Теми рефератів

1. Загальна теорія віктимології. Спеціальні віктимологічні теорії.
2. Джерела й передумови виникнення віктимології.
3. Розвиток віктимології в іноземних державах.
(Х. фон Хентіг, Б. Мендельсон, Г. Елленбергер, Е. Фаттах, І. Аттіла).
4. Історія розвитку віктимології в СРСР (Л. В. Франк, В. П. Коновалов, Д. В. Рівман, В. Я. Рибальська, Я. І. Гілінський, В. С. Мінська, Ю. М. Антонян та ін.)
5. Перспективи розвитку вітчизняної віктимології.
6. Типологія та класифікація жертв злочину.
7. «Вина» жертви злочину.
8. Види віктимності.
9. Віктимність і її роль у механізмі злочинної поведінки.
10. Страх перед злочинністю як криміногенний фактор.
11. Залежність віктимізації від різних складів злочинів та типів жертв.
12. Віктимологічні детермінанти злочинності.
13. Правове положення потерпілих від злочинів згідно із законодавством України.
14. Методика поводження з жертвами злочинів у процесі досудового слідства.
15. Методика поводження з жертвами злочинів у суді.
16. Участь органів місцевого самоврядування й громадськості у віктимологічній профілактиці злочинів.
17. Віктимологічна профілактика насильницьких злочинів.
18. Віктимологічна профілактика корисливих злочинів.

Тема 8. Запобігання злочинності

План

1. Поняття й система попередження злочинності. Визначення та співвідношення понять «протидія», «попередження», «профілактика», «запобігання» й «припинення» злочинів.
2. Заходи попередження злочинності.
3. Суб'єкти попередження злочинності.

Завдання

1. Чи можливо повністю викоринити злочинність?
2. Назвіть рівні протидії злочинності.
3. Як впливає на злочинність ефективність роботи правоохоронних органів?
4. Що таке кримінологічна експертиза законопроектів?
5. Охарактеризуйте форми попередження злочинів: профілактику, запобігання, припинення злочинів.
6. Визначте поняття координації діяльності з протидії злочинності.
7. Що таке кримінологічна політика?
8. Які ви знаєте проблеми протидії злочинності в Україні на сучасному етапі?

Теми рефератів

1. Поняття й система попередження злочинності.
2. Класифікація попереджувальних заходів.
3. Суб'єкти попередження злочинності, їх види.
4. Роль і місце органів Національної поліції в протидії злочинності.
5. Конституційні й інші правові засади протидії злочинності в Україні.
6. Система протидії злочинності в Україні.
7. Системи протидії злочинності в іноземних державах.

8. Діяльність державних органів влади з попередження злочинів.

9. Діяльність органів місцевого самоврядування з попередження злочинів.

10. Координація діяльності з протидії злочинності: форми та методи.

11. Роль актів прокурорського реагування в профілактиці злочинів.

12. Превентивна функція кримінального законодавства.

13. Ідеологічні заходи протидії злочинності.

Тема 9. Методика кримінологічних досліджень. Кримінологічне планування й прогнозування

План

1. Методологічні основи кримінології. Поняття методики кримінологічних досліджень.

2. Загальна характеристика та класифікація методів кримінологічних досліджень.

3. Вимоги до організації кримінологічних досліджень. Узагальнення й аналіз інформації.

4. Поняття, види та методи кримінологічного прогнозування й планування.

Завдання

1. Визначте співвідношення методології та методики кримінології.

2. Умови репрезентативності вибірки. Похибка вибірки.

3. Логіко-математичні методи й методи економічного аналізу в кримінологічних дослідженнях.

4. Прийоми узагальнення та аналізу інформації, розробка висновків.

5. Що таке метод контрольної групи?

6. Програма, план та етапи кримінологічного дослідження.

7. Методи кримінологічного прогнозування.

8. Прогнозування й планування в діяльності ОВС із попередження злочинів.

Практичні завдання

1. Складіть анкету для проведення опитування осіб, які відбувають покарання у формі позбавлення волі за скоєння умисних злочинів, для збирання інформації на тему:

- а) причини й умови насильницької злочинності;
- б) причини та умови злочинів, скоєних на сексуальному підґрунті;
- в) причини й умови злочинів, скоєних неповнолітніми.

2. Складіть анкету для проведення опитування практичних працівників правоохоронних органів для збирання інформації на тему: «Вдосконалення діяльності правоохоронних органів щодо протидії злочинності серед неповнолітніх».

3. Складіть примірник структурованого інтерв'ю батьків неповнолітніх правопорушників на тему: «Виявлення криміногенних обставин формування особи підлітків».

4. Складіть примірник опитувального листа для одержання інформації від іноземних громадян, які навчаються в Сумському державному університеті на тему: «Віктимологічна характеристика насильницьких злочинів, скоєних відносно іноземних громадян у регіоні».

5. На основі аналізу криміногенної обстановки в м. Суми складіть примірник плану першочергових заходів зниження рівня злочинності й покращення криміногенної ситуації серед неповнолітніх.

Теми рефератів

1. Методологічні основи науки кримінології.
2. Цілі та завдання кримінологічного дослідження.
3. Використання статистичних методів у кримінології.
4. Вивчення документів самоспостереження.
5. Основні методи збирання кримінологічної інформації.
6. Конкретно-соціологічні методи збирання інформації.
7. Методи оброблення кримінологічної інформації.
8. Вибіркове спостереження, його значення й репрезентативність.
9. Анкетування в кримінології.
10. Інтерв'ю в кримінології та техніка його проведення.
11. Програма, план, етапи кримінологічного дослідження.
12. Вивчення кримінальних справ і кримінальної статистики як метод кримінологічних досліджень.
13. Методи аналізування кримінологічної інформації.
14. Програми вивчення суспільної думки: методика складання.
15. Кримінологічне прогнозування.

Тема 10. Кримінологічна характеристика та протидія насильницькій злочинності

План

1. Визначення насильницької злочинності та її ознаки.
2. Причини й умови, що породжують насильницьку злочинність.
3. Показники насильницької злочинності в Україні: рівень, структура, динаміка.
4. Кримінологічна характеристика осіб, які скоїли насильницькі злочини.
5. Запобігання насильницькій злочинності.

6. Протидія тероризму: міжнародний досвід і законодавство України.

Завдання

1. Дайте визначення насильницької злочинності й охарактеризуйте її ознаки.

2. Перерахуйте причини та умови, що породжують насильницьку злочинність.

3. Охарактеризуйте показники насильницької злочинності в Україні.

4. Охарактеризуйте віктимологічні фактори детермінації насильницької злочинності.

5. Назвіть характерні риси осіб, які скоїли насильницькі злочини.

6. Перерахуйте основні нормативно-правові акти щодо запобігання насильницькій злочинності в Україні.

7. Охарактеризуйте повноваження суб'єктів насильницькій злочинності в Україні.

8. Протидія тероризму: міжнародний досвід і законодавство України.

Теми рефератів

1. Кримінологічна характеристика вбивства як насильницького злочину.

2. Кримінологічна характеристика умисного тілесного ушкодження як насильницького злочину.

3. Кримінологічна характеристика згвалтування як насильницького злочину.

4. Кримінологічна характеристика хуліганства як насильницького злочину.

5. Стан та основні тенденції насильницької злочинності.

6. Кримінологічна характеристика особи агресивного злочинця.

7. Причини й умови вчинення насильницьких злочинів.

8. Запобігання насильницьким злочинам.

9. Кримінологічна характеристика тероризму як насильницького злочину.

Тема 11. Кримінологічна характеристика й запобігання корисливій злочинності

План

1. Поняття й основні види корисливої злочинності.
2. Місце економічної злочинності в структурі тіньової економіки.
3. Запобігання економічній злочинності.
4. Визначення загально-кримінальної корисливої злочинності та її відмінність від економічної злочинності.
5. Причини й умови, що породжують загальнокримінальну корисливу злочинність.
6. Запобігання загальнокримінальній корисливій злочинності.

Завдання

1. Дайте визначення корисливій злочинності й назвіть її види.
2. Що таке економічна злочинність?
3. Які ви знаєте проблеми латентності економічних злочинів?
4. Зазначте фактори економічної злочинності.
5. Назвіть особливості осіб, які вчиняють економічні злочини.
6. Охарактеризуйте систему та суб'єктів попередження економічної злочинності в Україні.
7. Які ви знаєте міжнародні й внутрішньодержавні нормативні акти у сфері попередження економічної злочинності?
8. Дайте визначення загальнокримінальної корисливої злочинності та назвіть її відмінності від економічної злочинності.

9. Охарактеризуйте осіб, які вчиняють загальнокримінальні корисливі злочини.

10. Охарактеризуйте напрямки, зміст і суб'єктів попередження загальнокримінальної корисливої злочинності в Україні.

Теми рефератів

1. Поняття корисливої злочинності.

2. Місце корисливих злочинів у структурі злочинності в Україні.

3. Міжнародні та внутрішньодержавні нормативні акти у сфері попередження економічної злочинності.

4. Характеристика суб'єктів попередження загальнокримінальної корисливої злочинності в Україні.

5. Кримінологічна класифікація корисливої злочинності.

6. Кримінологічна характеристика крадіжки як корисливого злочину.

7. Кримінологічна характеристика грабежу як корисливого злочину.

8. Кримінологічна характеристика шахрайства як корисливого злочину.

9. Кримінологічна характеристика умисного вбивства із корисливих мотивів як корисливого злочину.

10. Кримінологічна характеристика вимагання як корисливого злочину.

11. Фактори, що детермінують учинення корисливих злочинів.

12. Попередження корисливих злочинів, їх форми та види.

Тема 12. Кримінологічна характеристика та протидія рецидивній і професійній злочинності

План

1. Кримінологічне й кримінально-правове розуміння рецидивної злочинності.
2. Види та структура рецидиву злочинів.
3. Рецидивна злочинність: структура й динаміка.
4. Особистість рецидивіста, її структура та типологія.
5. Поняття кримінального професіоналізму.
6. Причини та умови рецидивної й професійної злочинності.
7. Попередження рецидивної та професійної злочинності.

Завдання

1. Визначити поняття професійної злочинності й дослідити її кількісні та якісні показники в структурі сучасної злочинності в Україні.
2. Розкрити фактори, причини та умови професійної злочинності.
3. Розглянути проблему латентності професійної злочинності.
4. Визначити основні ознаки професійної діяльності й види злочинних «спеціалізацій».
5. Розкрити морально-психологічні якості професіональних злочинців та охарактеризувати кримінальну субкультуру й кримінальні традиції.
6. Пояснити поняття рецидивної злочинності, визначити фактори, причини та умови, що сприяють рецидивній злочинності.
7. Визначити види рецидиву злочинів, особливості структури рецидивної злочинності.
8. Охарактеризувати особу рецидивіста та надати їй кримінологічну характеристику.

9. Визначити кримінологічні типи рецидивістів.

10. Охарактеризувати основні заходи, розроблені та реалізовані державою, для запобігання професійній і рецидивній злочинності.

Теми рефератів

1. Кримінологічна характеристика професійної злочинності.
2. Кримінологічна характеристика рецидивної злочинності.
3. Особливості детермінації професійної й рецидивної злочинності.
4. Особливості особи злочинця-професіонала.
5. Особливості особи рецидивіста.
6. Запобігання професійній злочинності.
7. Запобігання рецидивній злочинності.

Тема 13. Кримінологічна характеристика й протидія організованій та корупційній злочинності

План

1. Поняття й детермінація організованої злочинності.
2. Кримінологічна характеристика організованої злочинності.
3. Організована злочинність в Україні та світі.
4. Насильство й корупція як методи організованої злочинності.
5. Напрямки протидії організованій злочинності.
6. Детермінація корупційної злочинності та заходи протидії їй.

Завдання

1. Поясніть поняття організованої злочинності.
2. Визначіть фактори, причини й умови організованої злочинності.
3. Виділіть ознаки організованої злочинності та види злочинних угрупувань.
4. Класифікуйте злочинні організовані групи.
5. Кримінологічно охарактеризуйте особу-учасника злочинних груп і злочинних організацій.
6. Охарактеризуйте транснаціональну організовану злочинність.
7. Назвіть фактори організованої злочинності.
8. З'ясуйте взаємодію корупції й організованої злочинності.
9. Охарактеризуйте типового корупціонера.
10. Визначте міжнародне співробітництво для протидії корупції.

Практичне завдання

Завдання 1. Троє жителів м. Сум (перший був приватним підприємцем, другий ніде не працював і не навчався, третій був студентом університету) дали оголошення в рекламних газетах про набір дівчат віком від 18 до 25 років на роботу танцівницями й офіціантками в Туреччині. П'ятьом дівчатам, які відгукнулися на оголошення, організатор Ващенко із захопленням розповів про переваги роботи за кордоном. Його спільники Сироїд і Козлодоев, через знайомих у туристичній фірмі оформили необхідні папери й частково позичили гроші на квитки.

Через два місяці дівчата вже були в Туреччині. Громадянин Туреччини, який зустрів їх в аеропорту, відвіз їх на так зване місце роботи. Жінка, яка відрекомендувалася агентом, попросила паспорти дівчат для легальної реєстрації. Коли вони віддали їх, вона зникла. Замість бару та клубу українки

потрапили до борделю. Одного разу, коли українок перевозили в інше місце, одна з них змогла втекти й зателефонувати додому. Після втручання правоохоронних органів України та Туреччини, проведення спільних операцій решту українських громадянок знайшли і повернули на Батьківщину.

Визначте, до якого рівня організованої злочинності належать дії учасників організованих груп і злочинних організацій за ступенем організованості, територіальною поширеністю, спрямованістю злочинної діяльності.

Завдання 2. У ході оперативно-розшукових заходів було затримано Іванова, Петрова й Сидорова. Слідством встановлено, що Петров 1980 р. н. раніше був засудженм за злочини, передбачені ст. 309 КК України. Після звільнення з місць позбавлення волі він продав свою квартиру та на отримані кошти організував виготовлення й перероблення наркотичної сировини. Сидоров та Іванов також були раніше засудженими. Слідством з'ясовано, що, пересуваючись територією Сумської та Харківської областей, вони скуповували ацетильований опій в осіб циганської національності, після чого постачали його Петрову. Останній, у свою чергу, збував сировину особам, не встановленим слідством. Під час оперативно-розшукових заходів проведено три оперативні закупки наркотичної речовини, у результаті яких було вилучено 32 мл ацетильованого опію.

Розкрийте повноваження суб'єктів запобігання організованій злочинності в цій ситуації, використовуючи Закон України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю».

Теми рефератів

1. Поняття й детермінація корупційних злочинів.
2. Запобігання корупційним злочинам.
3. Транснаціональна організована злочинність.
4. Кримінологічна характеристика особи корупціонера

5. Кримінологічна характеристика особи-учасника злочинних груп і злочинних організацій.

Тема 14 Кримінологічна характеристика й запобігання злочинності неповнолітніх

План

1. Поняття злочинності неповнолітніх.
2. Стан та основні тенденції злочинності неповнолітніх.
3. Кримінологічна характеристика особи неповнолітнього злочинця.
4. Детермінація злочинності неповнолітніх.
5. Попередження злочинності неповнолітніх

Завдання

1. Дайте визначення поняттю злочинності неповнолітніх.
2. Стан злочинності в сучасній Україні.
3. Охарактеризуйте основні заходи загальної профілактики злочинності неповнолітніх.
4. Назвіть спеціальні заходи профілактики злочинності неповнолітніх.
5. Назвіть недоліки шкільної освіти, що можуть спричиняти злочинність неповнолітніх.
6. Опишіть вплив неформальних груп на формування неповнолітнього злочинця.
7. У якому віці неповнолітні найчастіше скоюють злочини?
8. Яку частку становить злочинність неповнолітніх у загальній злочинності?

Теми рефератів.

1. Поняття злочинності неповнолітніх у системі суміжних понять.
2. Стан та основні тенденції злочинності неповнолітніх.

3. Кримінологічна характеристика особи неповнолітнього злочинця.
4. Детермінанти злочинності неповнолітніх.
5. Основні напрями й форми попередження злочинності неповнолітніх.
6. Особливості кримінологічної характеристики та попередження злочинності серед молоді.
7. Законодавчі засади попередження злочинності неповнолітніх.
8. Система суб'єктів попередження злочинів неповнолітніх.
9. Особа неповнолітнього злочинця й конкретна життєва ситуація в системі детермінант злочинності неповнолітніх.
10. Сучасні заходи держави щодо вдосконалення системи протидії злочинності неповнолітніх.
11. Запобігання злочинам неповнолітніх із психічними відхиленнями.
12. Запобігання суїциду неповнолітніх.
13. Буллінг як один із видів злочинності неповнолітніх і способи запобігання йому.

Тема 15 Кримінологічна характеристика та запобігання жіночій злочинності

План

1. Поняття жіночої злочинності.
2. Стан та основні тенденції жіночої злочинності.
3. Детермінація жіночої злочинності.
4. Попередження жіночої злочинності.

Завдання

1. Виявіть із використанням опублікованих статистичних даних особливості кількісно-якісних показників жіночої злочинності.

2. Які криміногенні явища впливають на жіночу злочинність?

3. Що притаманно особі жінки-злочинниці?

4. Чим можна пояснити той факт, що в структурі жіночої злочинності відбуваються негативні зміни?

5. Назвіть спеціально-кримінологічні заходи запобігання жіночій злочинності.

Практичне завдання

Завдання 1

Іванову затримали на стадіоні за хуліганство на концерті О. Винника. Вона голосно лаялася, ображала й штовхала громадян, била пляшки з під пива. Під час спроби працівників поліції наблизитися до неї, Іванова намагалася втекти, проте її не вдалося. У відділку поліції вона стверджувала, що була п'яною й нічого не пам'ятає.

Чи підлягає Іванова кримінальній відповідальності? Які заходи варто запропонувати організаторам концертів для запобігання подібним ситуаціям?

Завдання 2

Близько 21:00 14 лютого 2019 року громадянка Лесюк нанесла тяжке тілесне ушкодження своєму чоловікові, який через 2 дні помер у лікарні. Лесюк обґрунтувала свої дії тим, що останній систематично застосовував психологічне й фізичне насилля, дуже часто бив її і дітей.

Визначте, що сприяло вчиненню зазначених дій зі сторони Лесюк і чи можна було запобігти цьому злочину?

Завдання 3

Іваненко, перебуваючи на 9-му місяці вагітності, не була в шлюбних відносинах із батьком дитини Козловим. За декілька днів до пологів вона повідомила Козлова, що він скоро стане батьком, а тому їй необхідні гроші на пологи. Той дуже розгнівався, тому що дитина не була йому потрібною та примусив Іваненко, погрожуючи фізичною розправою, позбавити дитину життя безпосередньо під час пологів. Жінка, боячись за своє життя, так і зробила, за що її притягли до кримінальної відповідальності за ст. 117 КК України – умисне вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини (убивство за пом'якшуючих обставин).

Визначте, що сприяло вчиненню зазначених дій зі сторони Іваненко.

Теми рефератів

1. Поняття жіночої злочинності.
2. Стан та основні тенденції жіночої злочинності.
3. Кримінологічна характеристика жінки-злочинниці.
4. Детермінанти жіночої злочинності.
5. Основні напрями й форми попередження жіночої злочинності.

Тема 16. Кримінологічна характеристика й запобігання злочинності у сфері обігу наркотиків

План

1. Поняття наркоманії, її медичні, соціальні та правові аспекти.
2. Загальна кримінологічна характеристика злочинів, пов'язаних з обігом наркотиків.
3. Передумови злочинності, пов'язаної з незаконним обігом наркотиків.

4. Характеристика злочинців, які скоюють злочини, пов'язані з обігом наркотиків.

5. Загальна характеристика заходів запобігання злочинності, пов'язаній із наркотиками.

Завдання

1. Дайте визначення поняттю «наркотики», «психотропні речовини», «наркоман».

2. Які протиправні дії передбачають злочини у сфері незаконного обігу наркотиків?

3. Назвіть негативні наслідки, пов'язані з незаконним обігом наркотиків і психотропних речовин.

4. Назвіть причини, що обумовлюють злочинність у сфері незаконного обігу наркотиків.

5. Дайте визначення поняттю загальної попереджувальної діяльності у сфері незаконного обігу наркотиків.

6. Дайте визначення поняттю індивідуальної попереджувальної діяльності в сфері незаконного обігу наркотиків.

7. Основні методи боротьби з незаконним обігом наркотиків і психотропних речовин.

Теми рефератів

1. Детермінанти злочинності у сфері обігу наркотиків.

2. Сучасний стан протидії наркозлочинності в Україні.

3. Сучасний стан протидії наркозлочинності у світі.

4. Спеціально-кримінологічне запобігання наркозлочинності серед неповнолітніх

5. Спеціально-кримінологічне запобігання наркозлочинності в місцях позбавлення волі.

Тема 17. Кримінологічна характеристика

та запобігання кіберзлочинності

План

1. Кримінологічна характеристика кіберзлочинності.
2. Поняття правового забезпечення кібербезпеки.
3. Характеристика злочинців, які скоюють кіберзлочини.
4. Способи запобігання кіберзлочинності в Україні й світі.

Завдання

1. Дайте визначення поняттю «кіберзлочинність» та «кібербезпека».
2. Які протиправні дії включають в себе злочини в сфері кіберзлочинності?
3. Назвіть негативні наслідки, пов'язані з кіберзлочинністю.
4. Назвіть причини, що обумовлюють кіберзлочинність.
5. Дайте визначення поняттю загальної попереджувальної діяльності в сфері кіберзлочинності.
6. Назвіть основні методи боротьби з кіберзлочинністю.
7. Охарактеризуйте особистість кіберзлочинця.

Теми рефератів.

1. Детермінанти кіберзлочинності.
2. Сучасний стан протидії кіберзлочинності в Україні та світі.
3. Кримінологічна характеристика та запобігання кіберзлочинам органами внутрішніх справ.
4. Кримінологічна характеристика кіберзлочинців.
5. Характеристика суб'єктів запобігання кіберзлочинам.
6. Види кіберзлочинності.
7. Особливості запобігання кіберзлочинам.

ПРИКЛАДИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Кримінологія – це ...

- а) юридична наука, що вивчає механізм учинення злочинів;
- б) галузь кримінального права;
- в) наука, що вивчає злочинність та її основні характеристики;
- г) соціолого-правова наука, що вивчає злочинність, особу злочинця, причини й умови, а також заходи профілактики злочинів?

2. Хто є автором книги «Про злочини і покарання»:

- а) Гіппократ;
- б) Бекарія;
- в) Гарофало;
- г) Геродот?

3. Одним з учених, який використав термін «кримінологія» був:

- а) Гарофано;
- б) Ломброзо;
- в) Марат;
- г) Бекарія?

4. Основним елементом предмета кримінології є:

- а) злочинність;
- б) причини та умови злочинності;
- в) особа злочинця;
- г) усе вищезазначене.

5. Основні функції кримінології:

- а) описова;
- б) прогностична;
- в) пояснювальна;

г) усі вищезазначені.

6. За рівнем узагальнення науково-практичної інформації систему кримінології становлять:

а) загальна й особлива частини;

б) розгляд основних положень науки кримінології;

в) викладення загальнотеоретичних положень кримінології.

7. Загальна частина кримінології вивчає:

а) кримінологічно-правове походження науки кримінології;

б) кримінологічну характеристику різних видів і груп злочинів;

в) теоретичні основи та поняття кримінології, злочинність, причини й умови, особу злочинця, механізм злочинної поведінки;

г) кримінологічну характеристику насильницької злочинності.

8. Наука про методи наукового пізнання – це ...

а) методика;

б) методологія;

в) наукове пізнання;

г) немає правильної відповіді.

9. Робота Ч. Беккарія «Про злочини й покарання» була видана в:

а) 1748 р.;

б) 1764 р.;

в) 1789 р.;

г) 1848 р.

10. Основним завданням кримінології є...

а) боротьба зі злочинністю;

б) створення методики розслідування злочинів;

в) комплексне аналізування процесів, явищ, що детермінують злочинність

г) немає правильної відповіді.

11. Хто був засновником теорії економічної злочинності:

а) Б. Вінстон;

- б) Е. Сазерленд;
- в) А. Швангер;
- г) Е. Созеранд?

12. У якому році Е. Сазерленд увів до наукового вжитку поняття «білокомірцева злочинність» на зустрічі Американської асоціації соціологів:

- а) 1950 р.;
- б) 1940 р.;
- в) 1938 р.;
- г) 1939 р.?

13. Як у зарубіжній кримінології називають економічних злочинців:

- а) «у білих комірцях»;
- б) «сірими кардиналами»;
- в) «у сірих комірцях»;
- г) «білокомірцевими злочинцями»?

14. Найчастіше вступають у змову з економічними злочинцями:

- а) керівники банків, кредитних підрозділів;
- б) шахраї;
- в) посадові особи;
- г) злочинці.

15. Вік осіб чоловічої статі, які вчинили злочин у сфері приватизації?

- а) 40 – 60 р.;
- б) 50 – 70 р.;
- в) 40 – 50 р.;
- г) 30 – 50 р.

16. Який розділ Кримінального Кодексу має назву «Злочини у сфері господарської діяльності»:

- а) розділ V;
- б) розділ VI;
- в) розділ VII;
- г) розділ VIII?

17. Хто надав найбільш докладну характеристику терміну «економічні злочини» в українській науковій літературі?

- а) Попович;
- б) Попов;
- в) Сахаров;
- г) Сазерленд;

18. Механізми протидії злочинності – це

а) складне соціально-правове явище й поняття, в якому відображені теорія та практика специфічної державно-управлінської діяльності й приватних ініціатив, спрямованих на перешкоджання вчиненню злочинів, усунення їх причин та умов;

б) система елементів, розміщених за чіткою схемою, згідно з певними правилами, що виконують конкретні функції;

в) ефективне нормативне супроводження заходів спеціально-кримінологічної протидії запобігання злочинам;

г) переривання розпочатої злочинної діяльності чи злочинного діяння на різних стадіях їх здійснення, притягнення суб'єктів їх учинення до кримінальної відповідальності.

19. За видами протидії злочинності нормативно-правове забезпечення протидії злочинності поділяють на:

- а) загальне й особливе
- б) особливе та спеціальне
- в) спеціальне й загальне
- г) спеціальне та особливе.

20. З'єднайте назви конвенцій із роком ухвалення:

а) Монреальська конвенція про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки цивільної авіації;

б) Конвенція про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки морського судноплавства;

в) Конвенція про боротьбу із захопленням заручників;

г) Конвенція про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин;

1. 10 березня 1988 р.;

3. 19 грудня 1988 р.;

2. 23 вересня 1971 р.;

4. 17 грудня 1979 р.

21. Не є основними завданнями міжнародної організації кримінальної поліції:

а) координування зусиль окремих країн і проведення єдиної політики в галузі боротьби зі злочинністю;

- б) боротьба з торгівлею та обігом наркотиків;
- в) боротьба з торгівлею людьми;
- г) контролювання правоохоронних органів на місцях.

22. Не є злочином міжнародного характеру за об'єктом посягання:

- а) тероризм;
- б) захоплення заручників;
- в) умисне вбивство;
- г) комп'ютерний злочин.

23. Наука про розпізнавання природних задатків за фізичним властивостями людини – це...

- а) фізіологія;
- б) фізіономіка;
- в) френологія;
- г) психологія.

24. Засновником френології є:

- а) Ламброзо;
- б) Гіппократ;
- в) Бенедикт Морель;
- г) Франц Йозеф Галль.

25. Основоположником біологічної концепції про природжене в злочинному типі є:

- а) Ламброзо
- б) Бенедикт Морель
- в) Фелікс Ваузен
- г) Феррі.

26. Автором теорії, згідно з якою злочинність розглядають як результат дефективного розвитку особи, є:

- а) Зигмунд Фрейд;
- б) Е. Феррі;
- в) Ф. Аве-Лаллемант;
- г) Бенедикт Морель.

27. На яких дослідженнях Ламброзо базується створений ним детектор брехні:

- а) фізіологічних;
- б) антропологічних;

- в) психологічних;
- г) анатомічних?

28. Не належить до суб'єктів запобігання злочинам:

- а) ВРУ;
- б) КМУ;
- в) Президент;
- г) фізичні особи.

29. Основними специфічними ознаками організованої злочинності як об'єкта кримінально-правової протидії є:

- а) низька суспільна небезпечність;
- б) висока суспільна небезпечність;
- в) різний характер учинення злочинів;
- г) велика кількість співучасників.

30. Рівнів організованої злочинності:

- а) 1;
- б) 2;
- в) 3;
- г) 4.

31. Основною метою діяльності організовано злочинних формувань є:

- а) отримання прибутку й надприбутку;
- б) задоволення від учинення злочинів;
- в) залякування населення;
- г) досягнення корисливої мети.

32. Періодів у динаміці організованої злочинності в Україні:

- а) 3;
- б) 4;
- в) 5;
- г) 2.

33. У яких областях найчастіше проявляється організована злочинність:

- а) Сумській, Полтавській;
- б) Донецькій, Дніпропетровській;

в) Хмельницькій, Закарпатській;

г) Київській та Закарпатській?

34. Найнебезпечніші й найпоширеніші злочини організованої злочинності

а) крадіжки квартир, статеві злочини;

б) убивства «на замовлення», торгівля людьми;

в) пограбування банків, злочини проти честі та гідності;

г) убивства з корисливих мотивів.

35. Примус, неволя й обмежувальна, образлива, незаконна та свавільна діяльність – це...

а) агресія;

б) злочин;

в) насильство;

г) немає правильної відповіді.

36. Види насильницьких злочинів залежно від набору криміногенних явищ, структури та процесів:

а) сімейні;

б) побутові;

в) сімейно-побутові;

г) немає правильної відповіді.

37. До насильницьких злочинів за родовими ознаками не належать:

а) злочини проти життя й здоров'я;

б) злочини проти громадської безпеки;

в) злочини проти присяжних;

г) злочини проти безпеки людства.

38. Ознака ситуативних криміногенних конфліктів:

а) одноразовість;

б) сталість;

в) довготривалість;

г) немає правильної відповіді.

39. Сильний, відносно короткочасний руховий прояв агресії в критичних умовах у разі нездатності суб'єкта знайти адекватний вихід із небезпечної ситуації – це...

- а) афективна агресія;
- б) внутрішня агресія;
- в) цілеспрямована агресія;
- г) пряма агресія.

40. Що із зазначеного характеризує патологічне насильство:

- а) психопатія;
- б) корислива мета;
- в) ревнощі;
- г) помста?

41. Як співвідносяться поняття «насильство» й «агресія»?

- а) вони є тотожними;
- б) «агресія» - ширше поняття;
- в) «насильство» - ширше поняття;
- г) їх не можна порівнювати?

42. Видами насильницьких злочинів є:

- а) некорисливі насильницькі злочини;
- б) корисливі насильницькі злочини;
- в) злочини, що посягають на основи національної або громадської безпеки, а також авторитет органів державної влади й місцевого самоврядування;
- г) усі відповіді правильні.

43. Насильницькими злочинами є:

- а) державна зрада;
- б) крадіжка;
- в) зґвалтування;
- г) шахрайство.

44. Видами некорисливих насильницьких злочинів є :

- а) побутові;
- б) дозвільні;
- в) статеві;
- г) усі відповіді правильні.

45. Насильницьким некорисливим злочинам властиві:

- а) ситуативний характер;

- б) розмір заподіяної шкоди;
- в) необережна форма вини;
- г) корисливий мотив.

46. Причинами насильницьких злочинів є :

а) негативний вплив на особу мікросередовища, конфліктні ситуації між злочинцем і потерпілим;

б) розповсюдження алкоголізму, соціальна дезорганізація, безробіття;

в) значний рівень корупції, кримінальний раціоналізм суспільних відносин;

г) відродження кримінальних традицій, недоліки системи виконання покарань, падіння авторитету влади.

47. Основні ознаки насильницької злочинності:

а) спосіб посягання, неповага, ревнощі, задоволення статевої пристрасті;

б) об'єкт посягання, прямий умисел, фізичне або психічне насильство;

в) мотив, об'єкт посягання, прямий умисел, спосіб посягання, вчинення злочину всупереч волі потерпілого;

г) скоєння злочину всупереч волі потерпілого, посягання на життя й здоров'я громадян, прямий умисел.

48. Об'єкти посягання насильницьких злочинів:

а) честь та гідність особи, статева недоторканість і статева свобода, духовний розвиток;

б) життя й здоров'я людини, честь та гідність особи, статева недоторканість і статева свобода;

в) статева недоторканість, життя й здоров'я людини, її духовний розвиток;

г) життя та здоров'я людини, її духовний розвиток.

49. Мотивами побутових злочинів є:

а) ревнощі;

б) ненависть;

в.) хуліганство;

г) користь.

50. Насильницькими злочинами є:

а) умисне вбивство, тяжкі тілесні ушкодження, хуліганство;

б) умисне вбивство, доведення до самогубства, тілесні ушкодження;

в) шахрайство, тілесні ушкодження, умисне вбивство, зґвалтування;

г) грабіж, крадіжка, умисне вбивство, зґвалтування.

51. Ознаки організованої злочинності:

а) територіальність, відомчість, випадковість;

б) масовість, недбалість, чіткість;

в) стійкість, системність, масштабність;

г) масовість, масштабність, чіткість.

52. Транснаціональна злочинність – це...

а) окремий вид злочинності міжнародного характеру;

б) різновид банди;

в) об'єднання професійних злочинців;

г) сукупність професійних злочинних міжнародних угруповувань.

53. Першу Державну програму боротьби зі злочинністю ухвалено:

а) 1992 р.;

б) 1993 р.;

в) 1996 р.;

г) 1998 р.

54. Види кримінологічного планування за строками:

а) короткострокове й середньострокове;

б) короткострокове та довгострокове;

в) короткострокове, середньострокове й довгострокове;

г) середньострокове та довгострокове.

55. Злочини за характером учинення поділяють на:

а) насильницькі, корисливі, випадкові;

г) ситуативні, корисливо-насильницькі;

в) насильницькі, корисливі, корисливо-насильницькі, з необережності, з проявом правового нігілізму;

г) ситуативні, насильницькі, корисливі.

56. Демонстративним злочинцям притаманні такі якості:

а) товаристкість, авантюризм;

б) егоїзм, злопам'ятність, афективні переживання;

в) схильність до ризику, театральність поведінки;

г) внутрішні переживання, схильність до авантюризму.

57. Соціальний тип криміногенної особистості поділяють на підтипи:

а) послідовно-криміногенний, ситуативний, злочинний;

б) послідовно-криміногенний, ситуативно-криміногенний

в) послідовно-криміногенний, ситуативно-криміногенний

ситуативний;

г) послідовно-криміногенний, послідовно-злочинний.

58. Ознака послідовно-криміногенного типу:

а) здатність злочинців пристосовуватися до конкретної ситуації;

б) порушення моральних норм;

в) аморальні елементи свідомості й поведінки особистості;

г) схильність до ризику та авантюризму.

59. У структурі корисливої злочинності найбільшу частку становлять:

а) шахрайства;

б) крадіжки;

в) розбої;

г) грабежі.

60. Мотив корисливої злочинності:

а) хуліганський;

б) корисливий;

в) помста;

г) ревнощі.

61. Ознака корисливих злочинів:

а) завжди мають насильницький характер;

- б) посягають на чуже майно або право на нього;
- в) мають підвищену суспільну небезпечність;
- г) усі відповіді правильні.

62. Тип особи корисливого злочинця визначають за:

- а) психологічними ознаками;
- б) майновим станом;
- в) наявністю непогашеної або незнятої судимості;
- г) усі відповіді правильні.

63. Психологічними ознаками особи корисливого злочинця є:

- а) стійкість корисливої установки (спрямованості);
- б) готовність застосувати будь-які способи й засоби, зокрема злочинні, для досягнення своєї корисливої мети;
- в) характер мотивації, що зумовлює виникнення корисливої установки або її реалізації;
- г) усі відповіді правильні.

64. Наявність судимостей в особі належить до:

- а) соціально-демографічних ознак особи злочинця;
- б) кримінально-правової характеристики особи злочинця;
- в) соціально-рольової характеристики;
- г) психологічної характеристики.

65. Світогляд, духовність, погляди, переконання, установки й ціннісні орієнтації – це...

- а) соціально-демографічні ознаки;
- б) кримінально-правові характеристики;
- в) психологічна характеристика;
- г) моральні властивості.

66. Особливості, інтелектуальні, емоційні та вольові якості містить у собі:

- а) моральна характеристика;
- б) психологічна характеристика;
- в) соціально-демографічна характеристика;
- г) соціально-рольова характеристика.

67. До причин корисливої злочинності не належить:

- а) матеріальні нестатки;
- б) провокаційні взаємини в сім'ї;

- в) недостатня охорона майна;
- г) недоліки в діяльності правоохоронних органів.

68. Поняття «попередження злочинів» можуть тлумачити в таких значеннях:

- а) вузькому (кримінально-правовому) й широкому (соціально-політичному);
- б) загальнотеоретичному та спеціальному;
- в) широкому й вузькому;
- г) немає правильної відповіді.

69. Превентивні заходи, здійснювані під час призначення покарання та його виконання – це...

- а) соціальне попередження;
- б) кримінально-правове попередження;
- в) припинення злочинів;
- г) корисливим злочинам.

70. Особливий вид соціального управління, покликаний забезпечувати правоохоронні цінності, що полягає в розробленні та здійсненні спеціальних заходів щодо виявлення й усунення детермінант злочинності, а також запобіжно впливати на осіб, схильних до протиправної поведінки, – це...

- а) профілактика (попередження) злочинів;
- б) запобігання злочинності;
- в) відвернення злочинів;
- г) соціально-політичне попередження.

71. Сукупність різноманітних видів діяльності й заходів у державі, спрямованих на вдосконалення суспільних відносин для усунення негативних явищ і процесів, що породжують злочинність або сприяють їй, а також недопущення вчинення злочинів на різних стадіях злочинної поведінки – це:

- а) запобігання злочинності;
- б) запобіжні заход ;
- в) віктимологічна профілактика;
- г) спеціально-кримінологічне запобігання.

72. Комплекс перспективних соціально-економічних та культурно-виховних заходів, спрямованих на подальший

розвиток та вдосконалення суспільних відносин, і водночас усунення або нейтралізацію причин та умов злочинності – це:

- а) запобігання злочинності;
- б) запобіжні заходи;
- в) загальносоціальне запобігання злочинності;
- г) спеціально-кримінологічне запобігання.

73. Сукупність заходів боротьби зі злочинністю, змістом яких є різноманітна робота державних органів, громадських організацій, соціальних груп і громадян, спрямована на усунення причин та умов, що породжують і сприяють злочинності, а також недопущення вчинення злочинів на різних стадіях злочинної поведінки – це:

- а) загальносоціальне запобігання;
- б) спеціально-кримінологічне запобігання;
- в) віктимологічна профілактика;
- г) немає правильної відповіді.

74. Не є складовою спеціально-кримінологічного запобігання злочинам:

- а) кримінологічна профілактика;
- б) відвернення злочинів;
- в) припинення злочинів;
- г) активні контрзаходи.

75. Індивідуальне запобігання злочинам здійснюють на стадії:

- а) що передує виникненню злочинного наміру;
- б) після виникнення злочинного наміру;
- в) індивідуальне запобігання не залежить від злочинного наміру;
- г) немає правильної відповіді.

76. Для визначення кола осіб, які потребують індивідуального запобігання, необхідні:

- а) фактичні, правові й кримінологічні підстави;
- б) фактичні, правові та психологічні підстави;
- в) фактичні й правові підстави;
- г) правові та соціальні підстави.

77. Кримінологічно значуща властивість об'єкта запобігання злочинності, що свідчить про конкретну взаємозалежність об'єкта й конкретного злочину, злочинності взагалі, – це:

- а) криміногенність;
- б) ступінь криміногенності;
- в) криміногенний інтервал;
- г) криміногенний набір.

78. Негативні соціальні явища та процеси, під впливом яких у винної особи виникають глибокі й стійкі антигромадські погляди, звички, що зумовлюють внаслідок криміногенної мотивації її внутрішню готовність вчинити злочинне посягання, є:

- а) загальними причинами вчинення злочинів;
- б) безпосередньою причиною вчинення конкретного (одиночного) злочину;
- в) умовами вчинення злочину;
- г) криміногенною ситуацією.

79. Умови, що сприяють вчиненню злочинів, пов'язані з:

- а) глибинними процесами формування психологічного й морального складу людини;
- б) середовищем виховання та навчання людини;
- в) об'єктом злочинного посягання й обстановкою його вчинення;
- г) діяльністю правоохоронних органів.

80. За характером впливу на людину життєві ситуації поділяють на:

- а) сприятливі (криміногенні) та несприятливі (некриміногенні);
- б) сприятливі (некриміногенні) й несприятливі (криміногенні);
- в) суб'єктивні та об'єктивні;
- г) позитивні (некриміногенні) й негативні (криміногенні).

81. Конкретна життєва ситуація, актуальна в момент вчинення злочину або незадовго до цього, що у взаємодії з його

причинами та умовами впливає на остаточну рішучість особи вчинити цей злочин, – це:

- а) сприятлива (криміногенна) ситуація;
- б) негативна ситуація;
- в) несприятлива (криміногенна) ситуація;
- г) правильна відповідь відсутня.

82. Криміногенну ситуацію визначають:

- а) фактичними явищами, подіями, що відбуваються в навколишній дійсності людини;
- б) психологічними чинниками;
- в) біологічними, соціальними та психологічними чинниками;
- г) чинним кримінальним законодавством .

83. На остаточну рішучість вчинити суспільно небезпечне діяння впливає:

- а) криміногенна причина;
- б) криміногенна умова;
- в) криміногенна ситуація;
- г) вищезазначені фактори в сукупності.

ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ (ІСПИТУ) З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Поняття й предмет кримінології.
2. Співвідношення кримінології з юридичними науками та іншими галузями знань про суспільство.
3. Практичне значення кримінології в протидії злочинності.
4. Завдання та функції сучасної української кримінології.
5. Визначення й ознаки злочинності.
6. Кримінологічні ознаки злочинності.
7. Рівень злочинності.
8. Рівень судимості.
9. Коефіцієнти злочинності.
10. Поняття та види структури злочинності.
11. Характер злочинності.
12. Географія злочинності.
13. Поняття латентної злочинності.
14. Види латентності.
15. Поняття детермінізму й детермінації в кримінології.
16. Причини та умови злочинності в Україні на сучасному етапі.
17. Економічні фактори сучасної злочинності в Україні.
18. Політичні фактори сучасної злочинності в Україні.
19. Правові фактори сучасної злочинності в Україні.
20. Соціальні фактори сучасної злочинності в Україні.
21. Значення вивчення причинності в кримінології.
22. Сутність і зміст поняття «особа злочинця», його співвідношення з іншими суміжними поняттями.
23. Соціальне й біологічне (природне) в особі злочинця: співвідношення та ступінь впливу на вчинення злочину.
24. Поняття, структура й значення кримінологічної

характеристики особи злочинця.

25. Поняття та структура особистості злочинця.

26. Поняття й ознаки криміногенної спрямованості особистості.

27. Типологія та класифікація злочинців.

28. Практичне значення кримінологічного дослідження особи злочинця.

29. Причини й умови окремого злочину.

30. Поняття та елементи механізму індивідуальної злочинної поведінки.

31. Поняття конкретної життєвої ситуації, її роль в індивідуальній злочинній поведінці.

32. Поняття віктимології.

33. Роль потерпілого в створенні криміногенної ситуації.

Види віктимної поведінки.

34. Визначення мотиву й мотивації злочину.

35. Мотивація умисної злочинної діяльності.

36. Мотивація імпульсивного злочину.

37. Мотивація звичного злочину.

38. Види методів кримінологічних досліджень.

39. Етапи кримінологічного дослідження.

40. Застосування психологічних методів у кримінології.

41. Узагальнення та аналізування кримінологічної інформації.

42. Характеристика кримінологічних програм дослідження.

43. Поняття й значення методу контрольної групи.

44. Поняття попередження злочинності та суміжні поняття.

45. Поняття протидії, профілактики, запобігання, припинення злочинів.

46. Система заходів попередження злочинності.

47. Суб'єкти попередження злочинності.

48. Індивідуальна профілактика злочинів.

49. Види та засоби спеціально-кримінологічного попередження злочинів.

50. Віктимологічна профілактика злочинів.

51. Роль органів внутрішніх справ у протидії злочинності.

52. Кримінологічне прогнозування: поняття, види, методи.
53. Види кримінологічного планування.
54. Кримінологічна характеристика й напрямки профілактики пияцтва та алкоголізму як фонового явища.
55. Кримінологічна характеристика й напрямки профілактики наркоманії та наркотизму як фонового явища.
56. Кримінологічна характеристика й напрямки профілактики насильства в сім'ї як фонового явища.
57. Кримінологічна характеристика насильницької злочинності.
58. Особливості детермінації насильницької злочинності.
59. Особливості особи насильницького злочинця.
60. Кримінологічна характеристика злочинів проти життя особи.
61. Кримінологічна характеристика злочинів проти здоров'я особи.
62. Кримінологічна характеристика статевих злочинів.
63. Кримінологічна характеристика корисливої злочинності.
64. Особа корисливого злочинця.
65. Основні напрями запобігання загальнокримінальній корисливій злочинності.
66. Поняття професійної злочинності.
67. Види професійної злочинності.
68. Кримінологічна характеристика професійної злочинності.
69. Кримінологічна характеристика особи злочинця-професіонала.
70. Поняття організованої злочинності.
71. Види організованої злочинності.
72. Кримінологічна характеристика організованої злочинності.
73. Кримінологічна характеристика особи-учасника організованого злочинного угруповання.
74. Поняття та види рецидиву злочинів.

75. Кримінологічна характеристика рецидивної злочинності.
76. Кримінологічна характеристика особи рецидивіста.
77. Запобігання професійній, організованій й рецидивній злочинності.
78. Поняття економічної злочинності й економічних злочинів.
79. Детермінанти економічної злочинності.
80. Запобігання злочинам у сфері економіки.
81. Поняття та ознаки «тіньової економіки».
82. Особливості запобігання «тіньовій економіці».
83. Особливості попередження корупції.
84. Поняття злочинності неповнолітніх у системі суміжних понять.
85. Стан та основні тенденції злочинності неповнолітніх.
86. Кримінологічна характеристика особи неповнолітнього злочинця.
87. Детермінанти злочинності неповнолітніх.
88. Основні напрями та форми попередження злочинності неповнолітніх.
89. Законодавчі засади попередження злочинності неповнолітніх.
90. Система суб'єктів попередження злочинів неповнолітніх.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові акти

1. Кримінальний кодекс України : від 5 квітня 2001 р. №2341-III. URL : <http://portal.rada.gov.ua>.
2. Про національну поліцію : Закон України від 2 червня 2015 р. № 580-VIII. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
3. Стратегія реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки : Указ Президента України від 20.05.2015 р. № 276. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/276/2015>
4. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей : Закон України від 24 січ. 1995 р. № 20/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1995. № 6. Ст. 35. (У ред. від 12.10.2010 р.)
5. Про Концепцію розвитку кримінальної юстиції щодо неповнолітніх в Україні : Указ Президента України від 24.05.2011 р. № 597/2011 URL: <http://president.gov.ua>
7. Про попередження насильства в сім'ї : Закон України : від 15.11.2001 р. № 2789-III // Відомості Верховної Ради України. 2002. № 10. Ст. 70. (У ред. на 01.01.2015 р.)

Наукова література

1. Криминологія. Особлива частина : навчальний посібник / Кол. авторів за заг. ред. О. М. Бандурки. Харків : Вид-во ХНУВС, 2012.

2. Кримінологія: Загальна та Особлива частини : підручник / І. М. Даньшин, В. В. Голіна, О. Г. Кальман, О. В. Лисодед ; за ред. І. М. Даньшина. – Харків : Право, 2009. С. 252–262.

3. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика : У 3 кн. Київ : Видавничий Дім «Ін Юре», 2007 – 2008. Кн.1. С. 233–276.

4. Курс кримінології : підручник : У 2 кн. Кн. 2. Особлива частина: / М. В. Корнієнко, Б. В. Романюк, І. М. Мельник та ін. / за заг. ред. О. М. Джузи. Київ : Юрінком Інтер, 2001. С.100–110.

Список публікацій з актуальних питань

1. Бесчастний В. Кримінологічний аналіз стану злочинності в Україні. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 1. С. 207–213. URL : <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2017/1/40.pdf> (дата звернення: 25.07.2018).

2. Богінський О. В. Роль і місце кримінальної розвідки в сучасних моделях стримування злочинності. Право і безпека. 2017. № 4 (67) С. 12–16.

3. Бочелюк В. Й. Юридична психологія : навч. посібник / В. Й. Боче-люк. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 336 с.

4. Бугера О. Спеціально-кримінологічне запобігання злочинності з використанням мережі Інтернет // Підприємництво, господарство і право. № 8. 2018. С. 186–190.

5. Вербенський М. Г. Транснаціональна злочинність : монографія / М. Г. Вербенський. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2009. 356 с.

6. Веселуха В. О. Значение виктимологической профилактики в системе предотвращения преступности / В. О. Веселуха // Право Украины. 1999. № 10. С. 67–69.

7. Вовк М. Однажды в Мексике : деятельность мексиканских наркокартелей несёт угрозу США / М. Вовк // Частный корреспондент. 2009. 13 сент. год. С. 5.

8. Воронин Ю. А. Система борьбы с преступностью в США / Ю. А. Воронин. Свердловск : Изд-во Уральского университета, 1990. 100 с.

9. Всемирный доклад о наркотиках – 2014 / Управление Организации Объединенных Наций по наркотикам и преступности (UNODC). 2014. 11 с.

10. Гавловський В. Д. Щодо використання соціальних мереж для виявлення, розкриття та попередження злочинів. Боротьба з організованою злочинністю й корупцією (теорія і практика). Київ : Міжвідом. наук. дослід. центр із проблеми боротьби з організ. злочинністю. 2012. № 2 (28). С. 271–282.

11. Гегель Г. В. Ф. . Основи філософії права, або Природне право і державознавство / Георг Вільгельм Фрідріх Гегель ; пер. із нім. Київ : Юніверс, 2000. 336 с

12. Голина В.В. Запобігання злочинності (теорія і практика): навч. посіб. Х.: Нац. юрид. акад. України, 2011. 120 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2012/NMP_0016.pdf (дата звернення: 25.07.2018).

13. Голина В. В., Головкін Б. М. Кримінологія: Загальна та Особлива частини : навчальний посібник. Харків : Право, 2014. 513 с. С. 166

14. Головкін Б. М. Кримінологічні проблеми умисних вбивств і тяжких тілесних ушкоджень, що вчинюються у сімейно-побутовій сфері / Б. М. Головкін. Харків : ППВ Нове слово, 2004. 251 с.

15. ГПУ: в Україні за півроку було вчинено майже 4,5 тис. умисних убивств. URL: <http://www.unn.com.ua/uk/news/1742154-gpu-v-ukrayini-za-pivroku-bulo-vchineno-mayzhe-4-5-tis-umisnikh-ubivstv> (дата звернення: 25.07.2018).

16. Кримінологія: Общая и Особенна части / И. М. Даньшин, В. В. Голина, О. Г. Кальман, О. В. Лысодед. Харьков, 2003. 347 с.

17. Деятельность органов расследования, прокурора и суда по предупреждению преступлений / Т. М. Арзуманян, В. К. Звирбуль, М. И. Кашук, Г. М. Миньковский и др. ; под общ. ред. Н. В. Жогина. – Москва : Госюриздат, 1962. 279 с.

18. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика : у 3 кн. Кн. 1 : Теоретичні засади та історія української кримінологічної науки. Київ. : Вид. Дім «Ін Юре», 2007. 424 с.

19. Звирбуль В. К. Теоретические основы предупреждения преступности / отв. ред. В. К. Звирбуль, В. В. Клочков, Г. М. Миньковский. Москва : Юрид. литература, 1977. 432 с.

20. Иншаков С. М. Зарубежная криминология : учебное пособие для вузов 2-е изд. Москва : ЮНИТИ-ДАНА, Закон и право, 2003. 383 с.

21. Италия: Конституция и законодательные акты / Н. Ю. Попов ; под ред. В. А. Туманова М. пер. с итал. сост. : Прогресс, 1988. 289 с.

22. Іванов Ю. Ф., Джужа О. М. Кримінологія : навч. посіб. 2-ге вид., доповн. та перероб. Київ : Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2008. 292 с.

23. Интернет речей. URL : https://uk.wikipedia.org/wiki/Интернет_речей (дата звернення: 25.07.2018).

24. Кальман А. Что противопоставить преступности? / А. Кальман // Зеркало недели. № 8. 7 марта 2009 г.

25. Карпец И. И. Современные проблемы уголовного права и криминологии. Москва : Юрид. лит., 1976. 207 с.

26. Кібермоббінг. URL : <https://uk.wikipedia.org/wiki/Кібермоббінг> (дата звернення: 25.07.2018).

27. Клочко, А. М. Досвід зарубіжних країн у сфері боротьби зі злочинністю // Європейські перспективи. Київ, 2012. № 3. Ч.2. С. 132–135.

28. Преступность за рубежом (1990-2002 гг.) : пособие / В. В. Князев, В. А. Верещагин, А. А. Жмыхов ; под ред. канд. Н. И. Сазоновой. Москва : ВНИИ МВД России, 2004. 102с.

29. Колодяжний М. Г. Насильницькі вимагання майна в Україні: кримінологічна характеристика, детермінація та запобігання : монографія / за ред. В. В. Голіни. – Харків : Кроссрууд, 2010. 288 с.

30. Комплексна програма профілактики правопорушень на 2007–2009 роки, затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2006 р, № 1767// Офіційний вісник України. 2006. № 51 С. 170. Ст. 3418.

31. Корнякова Т. В. Щодо основних напрямів реалізації кримінологічної запобіжної функції органів прокуратури у природоохоронній діяльності. Питання боротьби зі злочинністю : збірник наукових праць. Харків : Право, 2011, Вип. 21. С. 69–78

32. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

33. Крижна Л. В. Попередження злочинів, що вчинюються у сфері сімейно-побутових відносин : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 «Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право». Київ : 2000. 215 с.

34. Криминология / под ред. Н. Ф. Кузнецовой, Г. М. Миньковского. Москва. : БЕК, 2003. 556 с.

35. Кримінальна картографія // Вікіпедія: вільна енциклопедія. URL : [https://uk.wikipedia.org/wiki/Кримінальна картографія](https://uk.wikipedia.org/wiki/Кримінальна_картографія) (дата звернення 25.07.2018).

36. Кримінальне право України: Загальна частина : підручник / М. І. Ба-жанов, Ю. В. Баулін, В. І. Борисов та ін. ; за ред. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. 2-е вид., переробл. і допов. Київ : Юрінком Інтер, 2005. 480 с.

37. Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квітня 2001 року № 2341-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2001. № 25–26. Ст. 131.

38. Кулик О. Г. Сучасна кримінальна ситуація в Україні: тенденції і прогноз. URL : <http://www.nbu.v.gov.ua>.

39. Кури Г. Концепции предупреждения преступности: помогут ли строгие наказания // Вплив покарань на злочинність: кримінологічні дослідження. 2009. Вип. 3. - С. 12–54.

40. Курс кримінології: Загальна частина : підручник : у 2-х кн. / О. М. Джужа, П. П. Михайленко, О. Г. Кулик та ін.; за заг. ред. О. М. Джужи. Київ : Юрінком Інтер, 2001. 352 с.
41. Курс лекцій по кримінологии : учебное пособие / под ред. И. Н. Даньшина и В. В. Голины. Харків : Одиссей, 2006. 280 с.
42. Куц В. Н. Роль кодификации уголовного законодательства Украины в сближении европейских законодательных систем. Вісник Національного університету внутр. справ. Харків, 2000. вип.12. Ч.2. С.24–29.
43. Латинская Америка – самый опасный регион мира. URL: <https://ru.exrus.eu/Latinskaya-Amerika-samy-opasny-region-mira-id517289076ccc195a6e0001e7>. (дата звернення: 05.11.2018).
44. Литвинов О. М. Сучасні проблеми управління профілактикою злочинів : монографія. Херсон : Олді-плюс, 2003. 312 с.
45. Маляренко В. Т. Перебудова кримінального процесу України в контексті європейських стандартів : монографія. Київ : Юрінком Інтер, 2005. 512 с.
46. Манжай О. В., Жицький Є. О. Кримінальна розвідка та її співвідношення з оперативним обслуговуванням. Jurnalul Juridic National: Teorie si Practică. 2015. № 3 (13). С. 100–105.
47. Машины откажутся ехать, если учуют запах алкоголя. URL: <https://ru.pokerstrategy.com/forum/thread.php?threadid=921102> (дата звернення: 25.07.2018).
48. Мексиканский опыт борьбы с преступностью URL : <https://www.pravoznavec.com.ua/books/298/22944/31/> (дата звернення: 05.11.2018).
49. Митрофанов І. І. Прокуратура як суб'єкт запобігання злочинам : монографія. Кременчук : ПП Щербатих О. В., 2011. 256 с.
50. Михайленко А. Р. Расследование преступлений: законность и обеспечение прав граждан. Киев : Юрінком-Інтер, 1999. 488 с.

51. Новосад Ю. О. Щодо сутності та змісту діяльності прокуратури по запобіганню злочинам // Юридичний науковий електронний журнал. 2016. № 6. С. 198–200.

52. Новосад Ю. Прокуратура як суб'єкт запобігання злочинам: міжнародно-правові аспекти діяльності // Visegrad Journal on Human Rights. № 4/2016 URL : http://vjhr.sk/archive/2016_4/part_1/28.pdf (дата звернення: 20.11.2018).

53. Ной И. С. Сущность и санкции уголовного наказания в советском государстве политико-юридическое исследование. Саратов : Изд-во Саратов. ун-та, 1973. -192 с. ; Беккариа Ч. О преступлениях и наказаниях. Москва.: Стеле, 1995. 304 с.

54. Носов В. В., Манжай О. В. Організація та забезпечення інформаційної безпеки : навч. посіб. Харків : Вид-во Харків. нац. ун-ту внутр. справ, 2007. 216 с.

55. Орлов Ю. Ю. Застосування сучасної методики прогнозування та запобігання злочинам у поліції США // Кримінальна розвідка: методологія, законодавство, зарубіжний досвід : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 29 квіт. 2016 р. Одеса : ОДУВС, 2016. С. 22–24.

56. Отряды самообороны разоружили полицию, которая защищает мафию во власти URL: http://censor.net.ua/photo_news/265795/otryady_samooborony_razorujili_politsiyu_kotoraya_zaschischaet_mafiyu_vo_vlasti_foto. – Загол. з екрана.

57. Про внесення зміни до статті 120 Кримінального кодексу України щодо встановлення кримінальної відповідальності за сприяння вчиненню самогубства : Закон України від 8 лютого 2018 року № 2292-VIII // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2018. № 13. Ст. 72.

58. Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх до судового розслідування. URL : <http://www.gp.gov.ua/ua/stat.html>.

59. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

60. Про національну програму правової освіти населення : Указ Президента України від 18 жовтня 2001 року № 992/2001. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=992%2F2001>

61. Про попередження насильства в сім'ї : Закон України від 15.11.2001 // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Законодавство України URL : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2789-14>.

62. Про прокуратуру: Закон Азербайджанської республіки від 7 грудня 1999 р. URL : http://base.spinform.ru/show_doc.fwx?rgn=2800.

63. Работа полиции. Системы полицейской информации и разведки : пособие по оценке систем уголовного правосудия. Нью-Йорк : Управление Организации Объединенных Наций по наркотикам и преступности, 2010. 36 с. URL : https://www.unodc.org/pdf/criminal_justice/10-52547_1_Policing_4_ebook.pdf (дата звернення: 17.12.2017).

64. Ривман Д. В. Криминальная виктимология. Санкт-Петербург : Питер, (Серия «Учебники для вузов»), 2002. 304 с.

65. Рыбальская В. Я. Виктимологические исследования в системе криминологической разработки проблем профилактики преступлений несовершеннолетних // Вопросы борьбы с преступностью. Вып. 33. Москва : Юрид. лит., 1980. 112 с.

66. Світлична Ю. О. Фонові для злочинності явища як індикатор криміногенної обстановки в регіоні : зб. тез Всеукр. наук. практ. конф. «Фонові для злочинності явища: запобігання та протидія» (27 квіт. 2018 р., м. Харків) // МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ; Кримінол. асоц. України. Харків : ХНУВС, 2018. 122 с. URL: https://visnikkau.webnode.com.ua/_files/.../Збірник_тез_27.04.2018%20%20макет.pdf (дата звернення: 25.07.2018).

67. Серета Г. П. Міжнародні стандарти участі прокурора в кримінальному судочинстві // Вісник прокуратури. 2009. № 3. С. 11–17.

68. Таганцев Н. С. Русское уголовное право. Часть общая в 2 т. Тула Автограф, 2001.Т. 1.800 с.

69. Уолкер Р. Английская судебная система / пер. Т. В. Арапова ; отв. ред. и предисл. Ф. Решетникова. Москва : Прогрес, 2015. 631 с.

70. Форос Г. В. Суб'єкти діяльності щодо попередження злочинів та протидії злочинності. Правова держава. 2012. № 4. С. 179–184.

71. Хавронюк М. І. Історія кримінального права європейських країн : монографія. Київ : Істина, 2006. 192 с.

72. Шаргородский М. Д. Наказаний, его цепи и эффективность. Ленинград : Ленинград, 1973. 160с.

73. Шестаков Д. А. Семейная криминология: Криминофамилистика. 2-е изд. Санкт-Петербург : Юридический центр Пресс, 2003. 389 с.

74. Юрчишин В. М. процесуальні функції прокурора у досудовій стадії кримінального провадження: призначення, система : навчальний посібник. Чернівці : «Техно-друк». 2014. 276 с.

75. Электронный браслет. URL : [http://ru.wikipedia.org/wiki/ Электронный_браслет](http://ru.wikipedia.org/wiki/Электронный_браслет) (дата звернення: 25.10.2018).

Інформаційні ресурси

1.Офіційний сайт МВС України: <http://mvs.gov.ua>

2.Офіційний сайт Держкомстату: <http://www.ukrstat.gov.ua>

3.Офіційний сайт Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності ім. академіка В. В. Сташиса НАПрН України: <http://www.ivpz.org>.

4.Офіційний сайт Верховної Ради України: <http://portal.rada.gov.ua>.

5.Інформаційні ресурси мережі Інтернет, наприклад www.liga.net.

Навчальне видання

Методичні вказівки

до проведення практичних занять і самостійної роботи
з дисципліни **«Кримінологія»**
для студентів спеціальності 081 *«Право»*
освітнього ступеня «бакалавр»
усіх форм навчання

Відповідальний за випуск В. В. Пахомов
Редактор Н. М. Мажуга
Комп'ютерне верстання К. Д. Янішевська

Підписано до друку 04.02.2019, поз. 16.
Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 3,95. Обл.-вид. арк. 3,85. Тираж 5 пр. Зам.
№

Собівартість видання грн к.

Видавець і виготовлювач
Сумський державний університет,
вул. Римського-Корсакова, 2, м. Суми, 40007
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3062 від 17.12.2007.

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут права

До друку та в світ
дозволяю на підставі
«Єдиних правил», п. 2.6.14
Начальник організаційно-
методичного управління

В. Б. Юскаєв

4585 Методичні вказівки
до проведення практичних занять і самостійної роботи
з дисципліни **«Кримінологія»**
для студентів спеціальності 081 *«Право»*
освітнього ступеня «бакалавр»
усіх форм навчання

Усі цитати, цифровий
та фактичний матеріал,
бібліографічні відомості перевірені,
написання одиниць
відповідає стандартам

Укладач

К. Д. Янішевська

Відповідальний за випуск
Завідувач кафедри КПДС

В. В. Пахомов